

(SRI K. PUTTASWAMY)

I also lay the Mysore Legislature (Members' Travelling Allowance) (First Amendment) Rules, 1968 issued under Section 15 (2) of the Mysore Legislature Salaries Act, 1956 *vide* Notification No. LAW 58 LGR, dated 3rd July 1968.

Mr. SPEAKER.—The Report and the Notification are laid on the table.

MOTION TO ELECT MEMBERS TO THE SENATE OF THE BANGALORE UNIVERSITY.

Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Labour).—Sir, I beg to move.

“That this Assembly do proceed to elect six members to the Senate of the Bangalore University according to the principle of proportional representation by means of the single transferable vote as required under item (i), Class II of sub-section (1) of section 18 of the Bangalore University Act, 1964.”

Mr. SPEAKER.—The question is—

“That this Assembly do proceed to elect six members to the Senate of the Bangalore University according to the principle of proportional representation by means of the single transferable vote as required under item (i), Class II of sub-section (1) of section 18 of the Bangalore University Act, 1964.”

The motion is adopted.

With respect to this election, the calendar of events will be circulated in due course.

MYSORE MINISTER'S SALARIES AND ALLOWANCES (AMENDMENT) BILL, 1968.

Motion to consider (debate continued)

Sri B. P. KADAM (Karwar).—Sir, the Mysore Ministers' Salaries' (Amendment) Bill, 1968 is under discussion. Certain unwanted appointments have been made. At the outset let me make it clear that I have no personal grievance against the Minister of State. We have in all 28 Ministers including Ministers, Ministers of State and Deputy Ministers. The point is whether such a

huge team is necessary? Only a few days back there was considerable discussion in the Lok Sabha that the strength of Ministers must be restricted and that for every ten members in the Assembly there can be one Minister or Minister of State. Even on this calculation we are far ahead by at least five. There is a tendency to appease those who are quarrelling or who have a grouse against the leader. I can understand that there should be harmony, team spirit and integrated work in the Ministry. For that, a few Ministers would be sufficient. All that is necessary is a very strong and impartial administration and not appeasement of those who are on the war path and who are always quarrelling. No doubt, we must have a firm administration but that cannot be had simply by having an unwieldy long-tailed Ministry. I am afraid this has entailed very heavy expenditure. The third storey of Vidhana Soudha has now been apportioned for the army of Deputy Ministers and Ministers of State. All the departments which were housed there are now in total disarray and are housed on the ground floors or elsewhere. The top story has to be furnished and additional telephones have to be installed and I am told that a net expenditure of Rs. 2 lakhs has been incurred. This could have been very well saved. This has rudely shaken the public confidence in the Government and the public are feeling that the Government is only preaching economy but is not putting it into actual practice. By and large the public feel that for the sake of appeasement and for the sake of the Congress Party the administration is run and not for the people of the State whose interests are not cared for. Such an unwieldy Cabinet has not only resulted in wastage of public money but also in shaking the confidence of the public that the Government is not carrying out what it has been shouting from house tops.

Many of the Deputy Ministers have absolutely no work and no files. They are only touring from one place to another. They pretend to be serious when they are actually not serious. I am told that they are very quite either in their residence or in their offices doing nothing, but whenever some members of the public or members of the Legislature go to them, they pretend to be very serious by turning the pages of some papers. I am afraid they are very anxious to maintain the unity of the Congress Party in the Legislature and have an eye on the election which will come in 1972. Some of them could have been appointed to do the work of the Congress Party and they could as well pay them rather than pay them from the State funds by appointing them as Deputy Ministers.

By creating such a large team, what has happened is that some Ministers who have had experience of certain departments are stripped of those departments. Of course, this is the concern of the leader of the Congress Party. Some of them who had two or three portfolios are now allotted only one portfolio. What is to happen to their experience? Some Ministers have toured abroad and in

(SRI B. P. KADAM)

reply to questions in this House it was stated that they have attained lot of experience by their tour and such Ministers have now been stripped of some departments. What is to happen to the experience which they have gained? There is a lot of grievance and heart-burning amongst Ministers who have been allotted only one portfolio. By creating a new category of Ministers of State, the heart-burning has increased; it has not lessened. Bitterness has been on the increase. Sir, it can be said that it is not in the least going to help the administration.

11-00 A.M.

Coming to the Ministers of State, I have no personal grievance against them. I have known some of them very intimately and closely. I would have been glad if some of them could be made Ministers or some as Deputy Ministers. I feel that it is only a connecting link that has been created between the two.

About Cars, petrol, residences, etc., I know many officers are upset to house the entire army. Government will have to spend a lot for these Ministers. I feel that this category of Ministers of State was not necessary. Even now the Chief Minister can be bold enough to promote some of them still further as Ministers and some of them as Deputy Ministers. Sir, in these days of democracy, one must have a code of conduct to serve the Government and serve the people of the State. There has been a cry in the Ruling Party that all the regions and castes must be represented in the Ministry. Does it mean that a man of a particular caste cannot understand the grievances of another caste?

Mr. SPEAKER.—On what principles the Ministry was formed is not very much relevant here;

Sri B. P. KADAM.—Sir, if we are to carry on further like this, I am afraid, it will be just perpetuating the evils of caste system. In the name of Ministers of State, if we have to respect all the regions we will have regionalism amongst us, which should be got rid of as far as possible.

Sri G. CHANDRAKANTH (Yelburga).—Hon'ble Speaker Sir, The Mysore Ministers Salaries and Allowances (Amendment) Bill, 1968, is before us for consideration. This has been promulgated by an ordinance by the Governor. As has rightly been pointed out by my friend, Sri M. Nagappa in his speech yesterday, even though the House was in Session the Governor has been compelled to promulgate this ordinance. In fact this is quite opposed to democracy and such things should be curtailed hereafter at least. This Government had no courage to bring this on the Floor of the House first, discuss the

matter and then have it, thereby they have curtailed the right of the Members. Sir, not long back we had Sri S. Nijalingappa as our Chief Minister, he carried on with the Ministers and Deputy Ministers only and not with a large number of Ministers like the present Chief Minister Sri Veerendra Patil has. Immediately after the change of leadership, I don't think that the work-load has enhanced, and I do not also feel there was any necessity of expansion of the Cabinet. Our Chief Minister, who claims to be the youngest of all, of course, must be more energetic to work with lesser number of people in order to save the burden on the public Exchequer. On the contrary, by having a large number of Ministers he has overweighed the public Exchequer. He has got his own men taken into the Cabinet by creating a new category of Ministers of State. This was not at all required, in fact. I would like to quote a simple example. When the Government servants—N.G.O's and labourers go on strike, they have been very severely criticised and they go to the extent of saying: "these are anti-social people who want to see that the development works are curtailed and they are a burden on the Exchequer". They also appeal to the Government servants not to go on strike in pursuance of their demand to raise their salaries. Sir, when the Salaries Bill of Ministers and Legislators for the enhancement of salaries of Ministers and Members came in this House, we opposed it tooth and nail and against the wishes of the Members on this side the salaries were enhanced. At that time alone we felt that it was an additional burden on the Exchequer. Sir, again, by raising the number of Ministers, Ministers of State and Deputy Ministers, it has been made more burdensome.

Sri A. P. APPANNA (Deputy Minister for Industries).—Is the hon'ble Member not claiming the enhanced salary?

Sri G. CHANDRAKANTH.—We do not want to surrender it in favour of Government.

Sri V. N. PATIL (Humnabad).—Are not the Ministers and other Members of the Ruling Party claiming enhanced salary?

Sri A. P. APPANNA.—The Hon'ble member who speaks in that tone should set an example to the Ministers so that they would follow it.

Sri G. CHANDRAKANTH.—Sir, they have a battalion of Ministers with no work. My learned friend, Sri B. P. Kadam made this point clear in his speech. When there is a crisis of foodgrains and when people are suffering for want of food in the country, I do not know how they are justified in enhancing the number of Ministers. I condemn this Bill and I wish that it should not be passed.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಪ್ಪಣ್ಣನವರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಿದರು. ಶಾಸಕರ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಹೆಚ್ಚಿನಮಾತ್ರ ನೀವೆಲ್ಲ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಿರಿ ಎಂದು. ನಾನು ಆ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಸ್ವತಃ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಶಾಸಕರು ಸರಕಾರದಿಂದ ತಿಂಗಳಿಗೆ ನಾನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇತರರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಇದು ಪಕ್ಷಗಳ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗೆ ಹಾನಿಕರ ಎಂದು ನಾವು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದಾಗ್ಯೂ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳವನ್ನು ಶಾಸಕರು ಯಾಕೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆಯಿತು ಇದು ದಾನ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲರೂ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದರ ರಾಶಿವನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಕೆಲವರು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೆಲವರು ನೈತಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಬಿಡುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಆಗಿನ ತೀರ್ಮಾನದಂತೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡು ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಬರೀ ಬಾಯಿಬಿಡುಕತನ. ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರು ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ವಿನರ್ಜನೆ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎರೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಚೀಲರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡರು. ಹಾಗೆ ರಚನೆಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಂದು ಹೊಸ ದರ್ಜೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ರ‍್ಯಾಂಕಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಇಷ್ಟು ದರ್ಜೆಗಳಿವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಷ್ಟು ದರ್ಜೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜ್ಯಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಒಂದು ತ್ರಿಶಂಕು ದರ್ಜೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಅಂಥಾ ಒತ್ತಾಯವಿತ್ತು ಎಂಬುದು ನಮಗಿಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕದ್ದೇ. ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಒಂದು ಒತ್ತಡ ಅನೇಕರಿಂದ ಬಂತು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಅನೇಕರನ್ನು ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸತಕ್ಕ ಭರದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾತೀಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಪಿ. ಕದರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಜಾತಿ, ಮತ ಪಂಥಗಳ ಶ್ರೇಣಿಯಿಂದ ಒಡ ಮೂಡಲತಕ್ಕ ಈ ಸಮಾಜವೇನಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಜಾತೀಯತೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಜನರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ನಂಬತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ನೌಕರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ನಮೂದಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ನೂಟಿಸಿದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೇ ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕೋಟಿಮುಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಾಯಿಂದ ಆಗಿ ಹಿಡಿದಿರುತ್ತವೆಯೋ ಅಲ್ಲದಂತಹ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಕೋಟಿಮುಗಳಿಗೆ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹಾಗೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಒಂದು ನ್ಯಾಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ; ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯನವರನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ಅವರಿಗೆ ಇದ್ದ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೊಗಳನ್ನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು, ಅದೂ ಇಲ್ಲ; ಅವರಿಗಿದ್ದ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೊಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೆಸೆಯೋ ಅವರನ್ನು ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರೇನೋ ಅಂಥಾ ಒಂದು ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಅವರೇನಾದರೂ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಅಂಥಾದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ದಿವಸ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಯ್ಯನವರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ, ಇದೊಂದು ನೀತಿಗೆ—ಪಾಲಿಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಇಂಥ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ—ಯಾವ ತತ್ವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯ. ಮೊನ್ನೆ ಬಹಾರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗ ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಬಹಳ ಕಾಲವಿಂದಲೂ ಇದ್ದು ಬಿದ್ದು, ತುಳಿದು, ಅನೇಕ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಈಡಾದಂಥ ಈ ಸಮಾಜದ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸದ್ಭಾವನೆ

ಹುಟ್ಟಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಗರ್ಭಯಾತನೇನ ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಭವಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಯಾರು ಶತಮಾನ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಹಣದ ಅನುಕೂಲತೆ ಅಧಿಕಾರಗಳಿಂದ ವಿವಿಧವಾಗಿರಬಹುದು ಅವರ ಒಂದು ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶನ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಅಂಥಾ ಒಂದು ನಿರ್ದೇಶನ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮುಂದಿದ್ದರೂ ಯಾರೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥವರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ—ಈಗ ರಚನೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಹೊಸ ದರ್ಜೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಒಂದು ವಾದವೂ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹಣವು ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮರಗಳಲ್ಲಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಎಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಂತಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹತ್ತಾರು ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ 2,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರಮಾನವಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸತ್ಯಾರ ಕೂಟವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು. ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು 500 ಮೈಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವುದರೊಳಗೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾರ ತರಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ಒಡಾಡತಕ್ಕ ಕಾಫಿ ಲೋಟಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಖರ್ಚನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಅದು ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 2 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದುಡ್ಡೆಲ್ಲಾ ಯಾರದು ? ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಬಂದದ್ದೇ. ಆದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಭತ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೋ ಆ ಹಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅವರೇ ತಿಳಿಸಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ರೆಕರಿಂಗ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ 2 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ನಾನ್ ರೆಕರಿಂಗ್ 2 ಲಕ್ಷ. ಹೀಗೆ ಈ ದಿವಸ ಇವರು ಒಂದು ನೂತನ ಆಧ್ಯಾಯವನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು. ನುಮಾರು ಕಳೆ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿಕೃತ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಮಹಮದ್ ಇಮಾಂರವರು, ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಇದೇ ವಿಧಾನಸೌಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು, ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ತೆರತಕ್ಕ 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡ ಬೇಕೇ ಬೇಕು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೂ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಪರಿಣಾಮವೇನು ? ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಶೇಖರಮೂರ್ತಿಗಳು ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬಹುದು. ಈ ದಿವಸ ಈ ವಿಧಾನಸೌಧ ಕಟ್ಟಡವನ್ನೇ ಅಲ್ಲ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಲ್ಟಿಸ್ಟೋರಿಡ್ ಬೆಡ್‌ರೂಮ್ ಕಟ್ಟಡವೂ ಇತ್ತು. ಆದರೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳು ಸುಸಜ್ಜಿತವಾದ ಖಾಸಗಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕಿಮನೆವು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲೇ ಅಫೀಸು, ಅಲ್ಲೇ ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲೇ ವಾಸದ ಮನೆ. ಇಂಥಾ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ. ಅವು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಫೀಸುಗಳಿರಬಹುದು ಜೊತೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಫೀಸುಗಳೂ ಇರಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಹುಲುಸಾಗಿ ಚಿಗುರಿ ಸೊಗಸಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿರತಕ್ಕ ತೋಟಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಫೀಸನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ, ಎರಾಸ ವೈಭವಗಳಲ್ಲಿ ಆದೇಶವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಆ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ರಸ್ತೆ, ಕೆರೆ, ಕಟ್ಟಡ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಒಂದು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಹಣವೆಲ್ಲೆಂದ ಬರಬೇಕು ? ಇದು ಇಂಥ ಒಂದು ಸಂದಿಗ್ಧ ಸಂದರ್ಭವುಂಟಾಗಿದೆ.

ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಜನ ಇರಬೇಕು ? ಇದನ್ನು ಈಚೆಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವುದು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರಬೇಕು, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ರೆಕ್ಕಾ ಹಾಕಿ, ಇಲ್ಲವೇ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಟ್ಟು ಹಣದ ಮೇಲಾದರೂ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಸ್ವಯಂಭೂತವೇ, ಅವನದೇ ತೀರ್ಮಾನ. ಒಬ್ಬ 70 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಒಬ್ಬ 10 ಮಂದಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು, ಒಂದು ತತ್ವ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನೆಹರೂರವರು ತೀರಿಹೋದ ಮೇಲೆ ಅವರಿದ್ದ ಮನೆಯನ್ನು ಮೂಲಸಿಯಂ ಮಾಡೋಣ ಅಂಥ ಹೇಳಿಕೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ನಡೆಯಿತು, ತೀರ್ನಾಮೂರ್ತಿ ಭವನ ಅಂತ ಕರೆದರು, ಈಗ ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಸೇರಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳದು. ಕುಮಾರಕ್ಕಪಾ ಆಯಿತು, ಬಾಲಬ್ರೂಯಿ ಆಯಿತು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತನ್ನ ಇಷ್ಟದ ಪ್ರಕಾರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಕಟ್ಟಿಸುವುದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರಿ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಬೇರೆಬೇರೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅವರು ಶ್ರೀಮಂತರು ಇರಬಹುದು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಬೇಕಾದರೆ ನಂದಿಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ ; ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತು ನಾವು ನೀವು ಬಹುತೇಕ ಗರೀಬರು, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ಮಂಚವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ. ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯರು ಮಲಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ, ನಾವು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ, ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿ ಕಾಲದ ಮರದ ಹೊರಸುಗಳು, ಸದಾ ಹೊರಗೆ ಇರುತ್ತಾ ಇತ್ತು, ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋಗಿ ವಯಸ್ಸಾದವರು ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಲಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರು, ಹುಡುಗರು ನೆಲದ ಮೇಲೆ, ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದನದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತಾ ಇದ್ದವು. ದನದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಗರೀಬತನ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂದರೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಂಥ ಗರೀಬರು ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಊಟ, ನಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆ, ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ, ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ, ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ, ತಮ್ಮ, ಬಂಧು ಬಳಗ ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ನಮ್ಮವರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕಳೆದುಹೋದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಇರುವುದು ಸುಂದರವಾದ ನಗರ, ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಬೆರೆದಾಳತಕ್ಕ ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಡಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವ್ಯಾಮೋಹ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಗಾಂಧಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇದು ನೀವು ಮಾಡುವಂತಹ ಕಾರ್ಯ. ಅದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಈ ಪ್ರಜ್ಞೆ ನೆರೆಗೊಂಡಿರಬೇಕು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕುವಾಗ ನೀವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅತ್ಯಶುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೈ ಹಾಕಬೇಕು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣ, ನಮ್ಮ ಹಣ, ಇದನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡುವಾಗ ಮಿತಿ ಇರಬೇಕು, ಈಗಿರತಕ್ಕ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲೇ ಯಾವ ಯಾವ ಅಫೀಸು ಎಲ್ಲರೇಬೇಕು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಷ್ಟಿರಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಿಗೆ ಪರವಾನಗಿಕೊಡಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬ ಈ ಮೊಲ ತತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕು 20 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಅಡಳಿತ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಲ್ಲ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಖಚಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಷಾದ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಅಲ್ಲ. ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚಿಗೆ ಹಾಕಿ ನಾವು ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದು ನಮಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ. ತಾವು ನೋಡಿದ್ದೀರಿ, ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುತ್ತೇನೆ, ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ನೆನಪು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತೇನೆ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಹೆಸರು ನಮ್ಮ ಜನರ ಹಾಗೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಎರಡು ರ್ಯಾಂಟ್ರನ್‌ಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ರ್ಯಾಂಟ್ರನ್, ಪುಸ್ತಕ ಒಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ರ್ಯಾಂಟ್ರನ್, ಇದು ಎಷ್ಟು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿದೆ ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಇಂತಹವರ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಲೇಗರ್ ಖಾತೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಖಾದಿ ಬೋರ್ಡ್ ಅಂತ ಇದೆ. ಈ ಖಾದಿ ಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಎಲ್ಲಿ ಅಂತ ಇಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ದಿನಾ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದು ಟಿ.ಎ., ಡಿ.ಎ. ಕ್ಲಬ್‌ಮ್ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತದೆಯೇ ? ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ತಮಗೆ ಮನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ತಾವು ಸಾಯಂಕಾಲ ಬೆಳಗಾಂಗೆ ಹೋಗಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ವಾಪಸು ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ತಮಗೆ ಕಾನೂನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ನಿನ್ನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು, ರೆಟ್ರಾಕ್ಟಿವ್ ಇಂಫ್ರೆಸ್ಟ್ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ತಮಗೆ ಸರ್ಪೋರ್ಟ್ ಇದೆ ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್ ಹೊರಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹೊರಡಿಸುತ್ತೀರಿ ; ಸಾಯುವ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಒಂದು ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್ ಅದರೂ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—1953ರಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತುರ್ತು ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯಸಚಿವರು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ತಂದಿರುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು, ನನಗೆ ನೆನಪು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದಿರಿ ಅಂತರೋ ?

SRI K. PUTTASWAMY.—The Hon'ble member is never uncharitable to any Member in this House. But today he is otherwise.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ನಾವು ಟೆನೆಂಟ್ಸ್ ಮಥ್ಸ್ ಇಡ್ಲೇವೆ ಅವರ ರಕ್ತವನ್ನು ಪಾಲುವಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದು ತುಂಬಾ ದಾರುಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಉಳುವವನದೇ ಹೊಲ ಅನ್ನುವ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೇಳುತ್ತಾ ಉಳುವವರಲ್ಲಾ ಹೊಲದ ಒಡೆಯರು ಆಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದೂ ಸಹ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಒಂದು ಕ್ರಮ ಇರಬೇಕು. ಅದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ ಇರಲಿ. ಒಂದು ಕಟ್ಟಡವಾಗಲಿ, ಒಂದು ಮನೆಯಾಗಲಿ ಯಾರ್ಯಾರು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲ ಇರಬೇಕು ಅನ್ನುವ ವಿಷಯ ಬಂದಿದೆ. ಖಾಸಗಿ ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ಯಾರ್ಯಾರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬೇಕಾದರೂ ಇರಲಿ ಎಂದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕ್ರಮ ಇರಬೇಕು, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಕಾರು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಗ್ಯಾರೇಜ್ ಇರಬೇಕು, 24 ಗಂಟೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಹಾಗೆಯೇ; ಈ ಮನೆಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಬರುವಂತಹ ಮನೆಗಳು, ಅವು ಖಾಸಗಿ ಮನೆಗಳು ಅಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಈ ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲರಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲರಬೇಕು, ಸ್ಟೇಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳು ಎಲ್ಲರಬೇಕು, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳು ಎಲ್ಲರಬೇಕು ಎಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದಿದ್ದು ತಪ್ಪು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಅನಾಚಾರಿಟಿಬರ್ ಆಗಿ ಇದ್ದೇನೆ ಅಂತ ಅಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದರೆ ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ನುಸುಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅವಕಾಶ ಇದೆ, ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ಟೇಷಿತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದು 200 ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ 500 ರೂಪಾಯಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ನಾನು ಈಗ ಹೊಸ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂತಲೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಕುಮಾರ ಕೃಪಾ, ಬಾಲಬಯ್ಯ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅಂತೂ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಗಳನ್ನೂ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

11-30 A.M.

ಮಹಡಿ ಕಟ್ಟುವಾಗ ಉದ್ದ ಮಾಡುವುದು, ಗಿಡ್ಡನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಇದೆ ಎಂದು ಇಷ್ಟೇರಾ ಅಧಿಕಾರ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪು. ಈಗ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ದುಂದುವೆಚ್ಚ ಮಾಡಬಾರದು. 4 ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹತ್ತಾರು ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಯಾರಿಗೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಲ್ಲ. ದೇಶವನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಬೇಕು. ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಲಕ್ಷದ ವಿಚಾರವಿದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಿಡಿತವಿಲ್ಲದೆ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೇ ಬೊಕ್ಕಸದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಹಣವಿಲ್ಲದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಜನರು ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಧೂಳಿಪಟ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಝಂಕಿಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಹೊಸ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ, ಶ್ರೀಶಂಕುಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವರೇನು ಮಾಡುವರು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಮತ್ತು ಮಿನಿಸ್ಟರ ಮಧ್ಯೆ ಬಡಾಡುವುದು. ಅವರಿಗೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ನ ಸ್ಥಾನಮಾನವೇನು, ಹೈಲು ಯಾವುದು ಹೋಗುವುದು, ಪ್ರವಾಸದ ರೀತಿನೀತಿ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಸರಕಾರದ ಕೆಲಸ. ಒಬ್ಬರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಡಬೇಕಾದವರು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಷ್ಟ. ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ. ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳ ದರ್ಬಾರಿನಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ನೋಡಿದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುವುದು ನೂಕು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಹೆಕಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಮೈಸೂರು ಭವನದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಅರ್ಧ ಕಟ್ಟಲಾಗಿತ್ತು, ಅಲ್ಲ ಕಮಿಷನರ್ ಬೋರ್ಡಿದೆ. ಅವರೇಕೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳವರೂ ಬಂಗಲೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮದೂ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಕಾರು ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಇಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಅಧಿಕಾರ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ನೀವು ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಅದು ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರೀನಿಯಸ್ ಮ್ಯಾಟರ್ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತದೆ. ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಭವನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿರುವ ಕಾರನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿರಬೇಕಾದರೆ 30 ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಅಫೀಸರುಗಳಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆ ಇಲ್ಲ, ಅವೇ ಸವಲತ್ತನ್ನು ವಿಧಾನಸಭೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸರಕಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಯಾವ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡಬೇಕಾದರೂ ಕಾನೂನು ಮೂಲಕ ಕೊಡಬೇಕು, ಬೇರೆ ಅವಕಾಶವಿರಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆತಾನೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಂದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳುವಂಥಾದ್ದಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವಾಗುವುದರಿಂದ ಈ ಮನೋದೇಯನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಬರ್ಚ್, ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಮನೆಗೆ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬರ್ಚ್, ಟ್ರೈನಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿಬರುವ ಬರ್ಚ್ ಇದೇ-ಮುಂತಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಕಾರದಿಂದ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವೋ ತಿಳಿಯದು. ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದು ವಿಸ್ತರಿಸಿದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಸಂಖ್ಯೆ, ಅವರ ಕೆಲಸ, ಪ್ರವಾಸ, ಭತ್ಯೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಂಭೀರವಾಗಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಉತ್ತಮ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಮನೋದೇಯ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ, ಈ ರೀತಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಹಣ ಬರ್ಚಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಮಗೆ ತೋರಿದಹಾಗೆ ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುವುದು ಮತ್ತಿತರ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವುದು ಸಮಂಜಸವಾದ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಈ ಮನೋದೇಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ (ಕೋಲಾರ).—ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಬಹಳ ಸಮೀಕ್ಷಾರವಾಗಿ ಈ ಮನೋದೇಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳ ದುಂದು ವೆಚ್ಚದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕ್ಯಾಟಗಿರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಕೆಲವರು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಲು ಒಪ್ಪದಿದ್ದು ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿವಾದಿ ಈ ಒಂದು ವರ್ಗ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್ ಹೊರಡಿಸಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳದೆ ಅವರ ಸಂಬಳ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದುದು. ಇದು ಅವಕೇಳನ ಎಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸದಾರದು, ಈಗಾಗಲೇ ಇರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲ 'ಗೋರ್ಕಲ ಮೇಲೆ ಮಳೆ ಸುರಿದಂತೆ' ಎಂಬಂತಾಗಿದೆ. ನಾವು ಏನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರು ಪ್ರತಿ ಸಾರಿಯೂ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಸಿ. ರೆಡ್ಡಿಯವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಗಾತ್ರಕ್ಕೂ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಗಾತ್ರಕ್ಕೂ ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಗಾತ್ರಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆಯಲು, ನಾನಾ ಪೀಠಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಸಾಲದೆನ್ನುವಂತೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ತಕರಾರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೂಡ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುವ ಮಾತಿಗೆ, ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮತವಿರತಕ್ಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರು ಬೆರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಮೌಲ್ಯವೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ತಿಳಿಸಿದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಈ ಬಡ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ವಕ್ತಿಯ ಆದಾಯ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ತೀರ ಕಡಮೆ ಇರತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ನೂರಕ್ಕೆ 70-80 ಜನ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯವನ್ನೂ ಪಡೆಯದೆ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ

ದಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದಿಂದ ಬಂದವರು, ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದ ಬಂದವರು, ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂಥ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಹುಮತವಿದೆ ಎಂದು ಈ ರೀತಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಿ ಹೊಡೆಯತಕ್ಕ ನೀತಿಯನ್ನು ನಾನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಮತ್ತು ಸರ್ವಸಜ್ಜಿತವಾದ ಮನೆ ಅಥವಾ 350 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದಿದೆ. ಸ್ವಂತ ಮನೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇವೆ. ಸ್ವಂತ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಚೊಕ್ಕಟವಾದ ಭವ್ಯವಾದ ಭವನಗಳಿವೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ 350 ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ 500-600 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಬಡ ಬೋರೇಗೌಡನ ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ 500-600 ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಾಸಕ್ಕೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲದೆ ಇರುವವರು 200-300 ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧಿತ್ವವನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕ ಜನ, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಜನ, ಬಡಜನರ ಹಣದಲ್ಲಿ ಭೋಗ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಲು ತೃಪ್ತರಾದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು 500-600 ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೋರಿಸಿದರೆ, ಮನೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಭವ್ಯವಾದ ಕಟ್ಟಡಬೇಕು ಎಂದು ಮನೆಗಳನ್ನು ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದಂಥ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಾಳನ ಕಾಲದಿಂದ ಯಾವತ್ತೂ ಅಂಥ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಕಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿ ಉಂಟಾಗಿದೆಯೋ? 'ಅಂತ್ಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿ ಬಂತು' ಎಂದು ಹೇಳುವ ಗಾಂಧಿ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅಂತ್ಯಕಾಲ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾನು 'ಗೆಜೆಟ್' ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಐದು ರೂಪಾಯಿ, ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇವರಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಭವ್ಯ ಭವನಗಳಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ ಅವರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳಲ್ಲದೆ, ಅವರಿಂದ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ದೇಶದ ಹಣ ಪೋಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳವರು ಆಮಂತ್ರಿಸಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹೂವಿನ ಹಾರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಟೀ ಪಾರ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂತ್ಯಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಂಥಬುದ್ಧಿ ಇವರಿಗೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೊನೆ ಕಾಲ, ಏನೇನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಳ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಇವರು ಅದನ್ನು ತಿರುಗುಮುರಗು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಮನೋಧೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ, ಇದನ್ನು ವಾಷನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಶರಣಗೌಡ ಇನಾಂದಾರ್ (ಜೇವರ್ಗಿ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಬಂದಂಥ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್ ಸ್ಯಾಲರಿಸ್ ಅಂಡ್ ಅಲೋಯೆನ್ಸ್ ಬಿಲ್ ಮೇಲೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ರಾಜನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟನಂತರ ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ರಚನೆಯಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಕೆಲವು ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಇದು ನಿಜವಾಗಿ Government of the people, for the people ಇದೆಯೇ ಅಥವಾ Government of the contractors, by the contractors, for the contractors, ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವ ತಕ್ಕ ಮಾತು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಆ ಪಕ್ಷದ ಅಖಂಡ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಹೋದ ನಂತರ ಪುನಃ ಅದೇ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾಯಕರನ್ನು ಆರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಥ ಅಗಾಧವಾದ ತೊಂದರೆ, ತೊಡಕು ಬರುವಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರಳ ರೀತಿಯಿಂದ ಜನಾವಣೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ಎರಡನೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಈಡನ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಾಯಿರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಕಾರಣದಿಂದ ರಾಜನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಮ್ಯಾಕ್‌ಮಿಲನ್ ಅವರನ್ನು ನಾಯಕರಾಗಿ ಆರಿಸುವಂಥ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇಷ್ಟು ಗರಾಜೆ, ಈ ತರಹ ಒಡಾಟಿಕೆ, ಈ ತರಹ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಒಡಿಸಿಕೊಂಡು

(ಶ್ರೀ ಶರಣಗೌಡ ಇನಾಮದಾರ್)

ಹೋಗುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಕಂಡುಬಂತು ಅದೊಂದು ಅಂಥ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ, ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಕಾಂಪು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಾಯಕರು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ನಾಯಕರನ್ನು ಆಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಸಮಾಚಾರ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವಂಥದ್ದನ್ನು ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ಅದು ಬೇರೆ ಮಾತು. ಆದರೆ ನಾಯಕರನ್ನು ಆರಿಸುವಾಗ ಏನೊಂದು ಸಮಾಚಾರ ಈ ಮಹಾ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನೀವು ಎಲ್ಲರೂ ಗಮನಿಸಲೇಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನೀವು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತರದೆ ಇದ್ದರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಸಲುವಾಗಿ, ಜನರಿಗಾಗಿ ಈ ರಾಜ್ಯ ಇಲ್ಲಿ, ಕೇವಲ vested interests ಸಲುವಾಗಿ ಈ ರಾಜ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಖಡಾಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಅವರು ಯಾವ ನಿಷ್ಠಿತವಾದ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನೂ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನಲ್ ಗೆಂತಲೂ conventions are very important. ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಎಂಥ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಘಟನಾತ್ಮಕ ತೊಂದರೆ, ತೊಡಕುಗಳು ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ಬಂದಂಥ ಮಾತನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಆಸೆವಿತ್ತು. Though there is provision for conventions, at no time should they be moulded according to the situation, ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಬೆಳೆಸದೆ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಸಲ ಮುಖಂಡರ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಗೆಲಾಟೆ, ಈ ತರಹದ ಅನೇಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳು, ಯಾವುವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಂಜಸವಾದುವಲ್ಲ ಅಂಥವು ಬೆಳೆದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಪಾರ್ಲಿಯಂ ಮುಖಂಡತ್ವಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಜತ್ತಿಯವರ ನಡುವೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆಯಿತು. ಅದು ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಆಗ ಏನೇನು ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ. ಹೀಗಾದರೆ, ಈ ರೀತಿ ಮುಖಂಡರು ಚುನಾಯಿತರಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಗತಿ ಏನು ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ದಯವಿಟ್ಟು ಬರ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಶರಣಗೌಡ ಇನಾಮದಾರ್.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇರಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಚುನಾಯಿತರಾದ ಮುಖಂಡರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವಾಗ ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆ ಅವರ ಅನುಭವ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೂ ಹಂಚಲು ಹೊರಟರೆ ಆಗ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಭೆಯ ನಾಯಕರ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇದೆ. ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ ಇದ್ದೇವೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದೇನೂ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲಾ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಮುಖಂಡತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ, ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹಣ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದು ಪಾರ್ಲಿಯಂ ಒಳ್ಳೆಯ ಮುಖಂಡತ್ವ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ನೆಹರೂರವರು ಇದ್ದಾಗ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಯಾರು ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ಹೋದನಂತರ ರಾಠೆಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರನ್ನು ಆರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟಸ್ವಾಮಿ.—ಡೆಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ದೂರದಿಂದ ನೋಡುತ್ತೀರಿ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ನೋಡುತ್ತೀರಿ. ಅದುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹಾಗಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಶರಣಗೌಡ ಇನಾಂದಾರ್.—ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಮಿತಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಏಕೆ? ಇದರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಫ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ತನ್ನ ಮುಖಂಡತ್ವವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಫಾರ್ಜ್ ಆಗದೇ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನ. ಮತ್ತೇನೂ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏಕಾನಾಮಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೀವು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನೀವು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಜಿತ್ತಿಯವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಆರ್ಥಿಕ ಉಳಿತಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಮುಖಂಡತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಡವರಿಗಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲ, ಇದು ಹಿತಾಸಕ್ತರಾದ ಜನರಿಗಾಗಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಇದರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ನೀವು ಓದಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಎ.ಜಿ.ಆರ್. ಕಮಿಷಿ ನೇಮಿಸಿ ಅವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದೀರಿ? ಈ ತರಹ ಸಮಿತಿ ನೇಮಕಮಾಡಿ ಜಿತ್ತಿಯವರು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಮಿತವ್ಯಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಡೆಡ್‌ಲೆಟರ್ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪದೆ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ನೀವು ಮಾಡುವ ವರ್ತನೆ ನೋಡಿದರೆ ಹೇಳುವುದೊಂದು ಮಾಡುವುದೊಂದು. ನಿಮ್ಮದು ಡಬ್ಬರ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್. ಇದರಲ್ಲಿ 7ನೇ ಕಲಂ ನೋಡಿದರೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಎಂದರೆ 8 ಮಂದಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 8 ಮಂದಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು. ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಅತೆಂಬ್ಲಿ ಮೆಂಬರ್, 7 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಎಂ. ಪಿ. 20 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 11 ಜನ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ 15 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರಕೂಡದು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವರ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬ ನಡಸುವ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವುದು ಮಂತ್ರಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು. ಎಲ್ಲರೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೇ ಹೊರತು ದೇಶಕ್ಕೆ ರಾಭೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಅನೇಕ ಕತೆ ನಾನ್‌ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಗೌರವೆಂಟ್ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಭಾಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಮದ್ರಾಸ್ ನೋಡಿದರೆ 204 ಸದಸ್ಯರು ಒಳಗೊಂಡ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 134 ಡಿ. ಎಂ. ಕೆ. 31 ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಬಂದಿದೆ. 8 ಜನರ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಮಾತ್ರ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು 28 ಮಂದಿಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್‌ಗಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬಿಲ್ಲು ತರಬಹುದು. ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಮಿನಿಸ್ಟರ್, ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರ್, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲು ತೆರಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಇಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಏಕಾನಾಮಿ ಮೆಷಿನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಫೊಡಕ್ಕೀವ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ದುಡ್ಡನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಅಂಜಿಕೆ ಭಯ ಇಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಜನರ ಮೆಚಾರಿಟಿ ಇದೆ. ನೀವು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಧೈರ್ಯ ನಿಮಗೆ ಇದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಡೆಮಾಕ್ರಸಿಯಲ್ಲಿ 20 ವರ್ಷದಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಕನ್‌ವೆನ್ಷನ್ ಹಾಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಮಾಡುವಂಥ ಕೆಲಸ ಯಾವ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಷಾದವಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಗಲೂ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಏಕಾನಾಮಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ರಿಷರ್ಚ್ ಮಾಡಿ 8-10 ಮಂದಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಮಾಡಿ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹದಗೆಡದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು, ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕರ್ಪಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ನಾನು ಈ ಮನೂವೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

12 Noon.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ (ಕಾಪು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವ ಮೈಸೂರು ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್ ಸಾಲರಿಸ್ ಮತ್ತು ಆರೊಮೆನ್ಸ್ (ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್) ಬಿಲ್

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ)

1968, ಏನಿದೆ, ಇದನ್ನು ಎರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಐದು ಜನ ತ್ರಿಶಂಕುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಇಡೀ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇದ್ದರು. ಈ ತ್ರಿಶಂಕುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪಾಪ ಅವರಿಗೆ ಇಂಡಿ ಪೆಂಡೆಂಟ್ ಫೋರ್ನಿ ಫೋಲಿಯೋ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪಾಲಿಸಿ ವಿಚಾರ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಗೆ ಹೋಗಿ ಏನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರನ್ನು ಬೇರೆನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಅಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸ್ಟೇಟ್ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಎಲ್ಲೆಯಾದರೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ, 17 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆರೆಗಳ ಹೂಳುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದರೆ, ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಬಕಾಸುರನಂತಿರುವ ಮಂತ್ರಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿದ್ದು, ಯಾರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ; ಮತ್ತು ಯಾವ ಜನತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಇವತ್ತು ಎಕಾನಾಮಿ ಮೆಜರ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬ ಕ್ಲಾಸ್ 4 ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಆ ಫೈಲು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಗೆ ಬರಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹಕ್ಕಾಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನ ನೇಮಕಾತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆ ಫೈಲನ್ನು ಸ್ವತಃ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ; ಅದಕ್ಕೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಂತ್ರಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ದೇಶದಲ್ಲೆಂತಹ ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ಜನತೆಯನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇವತ್ತು ನೌಕರರು ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕಾನೂನಿನ ಅಡಚಣೆ ಇದೆ; ಅದಕ್ಕೆ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ನರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಒಂದು ಕಟಾಜ್ಡೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ನಿಮಗೆ ಇಂಕ್, ಮೆಂಟ್ ಇಲ್ಲ, ಸೌಲತ್ತು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಫೀಸಿವ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆಗೆ ಒಂದು ವಂಕಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಲುವು ಮಾಡಿದಂತಹ ಈ 28 ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ನಿಲುವು ವಂಕಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ? ಇವತ್ತು ದೇಶದ 17 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಹಾಕಾಕಾರ ಎದ್ದಿದೆ ಮತ್ತು ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀರೆರಾ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು ಹೋಗುವಾಗ, ಇವರು ಅತಿ ವೈಭವದಿಂದ 28 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿ, 9 ತಿಂಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ 5 ಲಕ್ಷ 35 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟು 28 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬರ್ಚು ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸದ ಖರ್ಚು ಬೇರೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಂಟು ನಾಯಕರು ಯಾವುದೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಏಧಾನ ನಡೆ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಈ ಮಂತ್ರಿ ವರ್ಗದವರೂ ಇಲ್ಲಿ ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಊರಿಗೆ ಹೊರಟೇ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, I only wish to suggest that the Hon'ble Member is capable of higher level of debate.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಇವರು ಅಷ್ಟೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು. ಆದರೆ ನಾನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನಿರರ್ತನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ, ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬಡ ಬೋರೇಗೌಡನ ಪ್ರತಿರಕ್ತದಿಂದ ಕೂಡಿಸಿದ ಈ ನರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಅವಕಾಶವೇ ಇದನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ತ್ರಿಶಂಕು ಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ 18 ಲಕ್ಷ ಜನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜಿಲ್ಲೆ. ಅವರಿಗೆ ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಫೋರ್ನಿ ಫೋಲಿಯೋ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಕೂಡ ಯಾರ್ಯಾರೂ ಬಯ್ಯುವ ಫೋರ್ನಿ ಫೋಲಿಯೋ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವರು ಏಕೋ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಈಗ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಅವರ ತರೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಅಹಾರದ ಮತ್ತು ಜನತೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಂದು ಇಡೀ ವರ್ಗದ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಏರಿತಬೇಕು,

ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ, ನಿಮಗೆ ಅದು ಬೇಡ ನಿಜವು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೆಕ್ಯಾಚಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇವರ ರೆಕ್ಯಾಚಾರದ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ವರಪಾನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 196 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒಂಭತ್ತು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದರೆ, ಇವರ ನಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಖರ್ಚು, ಇವರ ಮನೆ ಫರ್ನಿಚರ್, ಇವರ ಪ್ರವಾಸ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ರೆಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ, ಸಾಧಾರಣ 28 ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ವರಪಾನದ ಹದಿನೆಂಟನೇ ಒಂದು ಪಾಲು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ, ಕುಡೇಲರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುಬೇರರ ಮಹಿಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂರುವರೆ ಕೋಟಿ ಜನತೆಗೆ 8 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ 28 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದರು, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆಯಾದ ಕಡೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಎಂದು. ಅದು ಸಂಯುಕ್ತ ದಳದ ಸರ್ಕಾರವಾದುದರಿಂದ, ನಾನಾ ಪಕ್ಷಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಂದೇ ಪಕ್ಷ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಯೂ 8-6ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಅನ್ನ ಎಂದು ಜನ ಕೂಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಆದಷ್ಟು ತಮ್ಮ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನ್ನು ಸಣ್ಣದು ಮಾಡಿ, ಇದ್ದವರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿ, ತಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ವೆಂಕಟಾಯಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹಾಹಾಕಾರಕ್ಕೆ ಎಡೆಕೊಟ್ಟು ಹಾಗೆ ಆಗಿ ಆಂದೋಳನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ನನ್ನ ಈ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Now there has been sufficient discussion of this Bill and the time allotted by the Business Advisory Committee has far been exceeded.

Sri B. BHASKAR SHETTY.—There are three or four members more and they may also be given time to speak.

Mr. SPEAKER.—I now call upon Sri Bommai to speak.

Sri S. R. Bommai (Kundgol).—Mr. Speaker, Sir, I rise to oppose the amending Bill before the House. Already most of the points have been discussed and covered by my friends and I only want to report and emphasise one point regarding section 12.

Mr. SPEAKER.—Hon'ble Member should avoid repetition.

Sri S. R. BOMMAI.—Section 12 deals with the travelling allowance of the Ministers. I don't grudge the Ministers a thousand rupees or two thousand rupees as pay. Let them have sufficient pay so as to maintain their family and lead an honest and good life. Instead of giving them a good and sufficient pay, under the guise of travelling allowance and other facilities the Government is spending more than Rs. 10,000 on each Minister. This is objectionable. If you look at the travelling allowances and other amenities drawn by a Minister, you will be surprised to know that a Minister is drawing more than Rs. 4,000 as travelling allowance and the household expenses exceed Rs. 2,000. Therefore, I suggest that they be given a decent pay so as to maintain themselves as good gentlemen. But there should be a restriction so far as the travelling allowances of Ministers are concerned. It should be fixed as Rs. 1,000 per month for a Minister as Rs. 780 for a Minister of State and as Rs. 500 for a Deputy Minister. This will be in the interest of the State. When a Minister is not well paid, he will try to make it

(SRI S. R. BOMMAI)

up by travelling allowance. What they will do is that they will rush from place to place immediately after the session is over whenever they find time, no matter whether there is urgency or whether it is in the interest of the public or not. When they are on tour, all the officers of the district, *viz.*, the Tahsildars and the Deputy Commissioners will have to attend to them. Many a time the tour programmes of the Ministers are not kept up according to the schedule. They go late with the result that the officers have to wait in the travellers' bungalow for hours together and at times even for days together. Therefore, most of these officers will not be doing their duty in their offices and they will not be available for public to ventilate their grievances. So, let their travelling allowance be restricted and let their pay be increased. In the good old British days a Minister was getting Rs. 5,000. Let them pay a Minister Rs. 5,000 and let them not pay any house rent or other allowances; let them have a decent life because they are serving the people. Because they are paid less they are travelling more to make up their pay.

Sri K. H. PATIL.—Does the Hon'ble Member Sri Bommai mean that the Hon'ble Ministers are pocketing money under the guise of travelling allowances?

Sri S. R. BOMMAI.—My honest opinion is that the present pay of a Minister is not sufficient to maintain himself and his family in a decent way. Therefore, to make up their expenses honest Ministers travel more. The travelling of Ministers has become a regular nuisance to the officers and the public instead of being useful to them. I have seen that in the traveller's bungalow at Hubli once there was no room available or all the ministers who had come there on tour I hope Government will take note of it and make a suitable amendment.

Sri V. N. PATIL.—Mr. Speaker, Sir, the Bill that is before the House for discussion has got its own self-contradictory aspects and it makes us doubt whether we are in a democracy. The Government profess that they believe in austerity and in less talk and more action. One of the anomalies is the extravagance that is practised while professing austerity. To quote one instance of wastage; Three categories of Ministers are created; first is Minister, the second is Deputy Minister and the new one is a batallion of so-called Ministers of State. One Deputy Minister was just now pleased to say that a Minister includes a Deputy Minister and a State Minister. The point is not whether a Minister includes a Minister of State. Whether there was any need to create such a category? Was it due to work load? Was it to distribute equally such load if any? Or was it only to bring a patch up between the various push and pull groups, to bring those divisive groups together to allow the newly

created Ministry a certain lease of life out of uncertainty. To me the later part seems to be the reason that might have guided the creation of the new tribe, *i.e.*, the Ministers of State without defining their functions, duties only rights are tried to explain. What are the functions and portfolios assigned to them. Are the Government attaching much importance to the drought and famine conditions prevailing in Mysore State? The food portfolio was held by a Cabinet rank Minister and by one with an experienced Ex-Chief Minister. That portfolio has now been degraded and assigned to a Minister of State. Shall we take it that the Ministers of State are in any way inferior and incompetent compared to the Ministers? We refuse such an explanation even it comes? It is indeed a very pitiable condition and I sympathise and pity the Ministers who have accepted this portfolio and that too at a time when drought conditions are prevailing in the State and retrenchments are the order of the day in the name of economy. We have been debating as to how to get over these drought conditions and at such a time these so-called Ministers of State have accepted this food portfolio. These Ministers are without any power, as they are not Ministers, are only of State. I really pity and sympathise with them because they cannot interfere with the affairs of the Revenue Minister or with the affairs of the Minister for Agriculture, as being below cabinet rank and cannot vote in matters pertaining to the revenue and agriculture. When that is the position, can we expect him to get food or import food? How can a food Minister function without having a say in policy matters pertaining to revenue and agriculture and being as mere spectator and a mere decorative doll. I fail to understand as to why Sri Vithal Das Shetty has accepted it. These are strange things. I do not know the way of thinking of my colleagues on the other Side. They owe a responsibility to the State and the people. They from house top declare. In the Gandhian way their belief, and call it their creed of life, believe only in austerity. Last week, I had a reply on the Floor of this House from the Government that when more than 60 houses of Harijans were burnt they were paid only Rs. 375. It does not work out even Rs. 25 to each family. Are these unfortunate Harijans to get a model of their burnt houses painted by a drawing teacher on a drawing paper out of Rs. 375 P.?

I feel that the creation of posts of Ministers of State is only an artificial creations. Of course, I may be misunderstood if I do not explain to what category they belong. There are the Ministers ('pullinga') and Deputy Ministers ('Streelinga'). Do these new Ministers of State belong to 'Napumsakalinga'? Category being powerless to deal with the duties entrusted to them? One friend referring to Sri Bhaskara Shetty stated in his speech that these Ministers of State are in 'Trishankuswarga'. There is an army of Ministers. More Ministers are created so that their rocky foundation shall not shake. It is very heavy burden on the finances of the

(SRI V. N. PATIL)

State. They do not know that it is the people's sweat and tears that is coming in the form of finances to the State, and they are utilising it in an improper way. It is nothing short of swindling. It is not proper to have a very big Ministry just for the sake of unity and rank and file of the Party. By creating the posts of Ministers of State, they have made it a Trikona. You advise people to limit the family by advertising TRIKONA Δ , But why don't you profess and practice the same by limiting the number of Ministers? Family Planning slogan cannot be belived by people unless you plan the strength and limit its number. I earnestly request that they should put an end to increase their battalion. I understand that some Ministers have no work at all. It is better to have a small Ministry consisting of eminent persons who could do good work. I pity my friends the Ministers of State who have accepted this category of posts. We have been discussing about scarcity conditions. People are suffering for want of food and drinking water. When such is the state of affairs, this Bill is most uncalled for and the birth of new rank is at inopportune time. With all humanitarian considerations, I hope that they will resign their posts in the best interests of the State. Sri A. P. Appanna was saying why don't we forego the enhanced salary. I would say that it is not correct to surrender the enhanced salary in their favour, (in order to create more ministers of State).

An All-India discussion took place to find out the means and methods of stopping political blackmailing and to stop defections. They suggested: "let there be a 11 per cent target to the Ministerial posts out of the strength of the total legislators. You were a party to that discussion, and signatories the decisions to the all India committee for prevention of defections. You have given a scared undertaking and you have promised not to exceed the 11 member target. Why don't you follow what you say?"

In this Bill provision has been made that when a Minister undertakes in the public interest further journey by train or by air, he shall be entitled to the petrol charges incurred by him for the return of the motor car to the City of Bangalore from the place at which he ceases to use the motor car. This will enable most of our young Ministers and old Ministers to undertake more pleasure trips with only site seeing purpose for Delhi by Car to see Taj Mahal, Agra and other historical places and to enjoy life at the cost of the public exchequer. Secretaries to Government at the end of their service and at the time of retirement are sent to America and other places at public cost when they are just on the verge of retirement, just to enjoy American hospitality. It is to learn American way of life to create more and more American way of thinkers in India, with CIA training to work for the subversion of the public sector Industries and the democratic set up in the country to suit the taste

of their American pay masters, preaching in our country after return about. About the Minister's journey in car to Delhi, and car petrol expense to be borne by state in case if the Minister start by plane or train is the penalty to be paid by the common man, for the luxury of the Minister enabling him for Double T.A. This is not an amending Bill which one can expect from the Self-professing Gandhians. I therefore oppose this amending Bill. This should be voted down as a black amendment.

†Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—Sir, I vehemently oppose this Bill which is before the House for consideration. I agree with my learned friend Sri Nagappa that when the House was in Session this promulgation of ordinance was unwarranted, and it has taken away the right of this House to discuss threadbare and then come to conclusions. Perhaps, they have done it deliberately because they were in a hurry just to accommodate some more persons in the group politics, and this group politics is not new. There were criticisms from the Ruling class also and we also know how this Ministry was expanded and the considerations that weighed with it. I would have understood if it was in the interest of the administration of the State. But, the powers that have been there have been used for party purposes just to cement the differences in the party and to take some people into the Ministry. That is how this Ordinance was promulgated.

Rule 2 of the Rules of Procedure speaks in terms of Ministers and Deputy Ministers, but not the Ministers of State. Under the Constitution, the powers are given to this august House to amend or suspend the rules and thereafter make a provision. Unless that is done, the creation, of a new category of Ministers of State is illegal and *ultra vires* of the Constitution and also the rules framed thereunder. This point has also to be taken into consideration.

We know that we are facing starvation. We also know that there has been a 10 per cent cut in the number of Class IV servants of the Public Works Department working on the roads who were completely dependent on the wages they get for their bread. We also know that the N.G.O's. are agitating for increased D.A. and other amenities, and the Government is not conceding their demands. When we are denying them their legitimate demands, I fail to understand how the new young Chief Minister, who is very energetic, who has got capacity to work and who is said to be setting a very good example to the State, and who also said: 'less promise and more work'—that is the slogan—is going in a reverse direction. If he were to set an example before this House what he should have done was, he should have taken some very efficient people in his Cabinet. A cabinet of 10 people would have certainly served the purpose of our State. He should have set an example by having a compact cabinet with efficient people and the members on this side would have appreciated him in this respect. But he took a wrong

(SRI D. B. KALMANKAR)

step. The Ministry has been expanded and the members of the Ministry have no ability or capacity to perform the duties that have been assigned to them. They are unable to help him in performing his duties as Chief Minister.

12-30 P.M.

The duties of the Chief Minister are very onerous and he is responsible for the entire people of the State. Without the proper assistance and proper guidance from his colleagues it may not be possible for him to do his job efficiently. But his colleagues selected are not worthy enough to render any assistance to him. He has created a new cadre called the Ministers of State. These people are proved useless on this very floor of this House. They are unable to answer the supplementaries that are put. They have no calibre or capacity to be as Ministers and to help the Chief Minister to carry on the administration of the State. Probably this category is created just to satisfy some of the men in his party. While creating this category the public interest is not at all taken into consideration. There is no necessity to have this category in view of the financial stringency of the State and in view of the drought conditions prevailing in the entire country as a whole. When people are starving where is the necessity to create that cadre? Even now the Chief Minister may reconsider this problem and reduce the strength of his Ministry in view of the circumstances explained. There are so many parties ruling in some of the State. They are also expanding the Ministry on some reasonable grounds. But here, the ruling party being in majority, is going on expanding the Ministry which I cannot understand. But whatever may be the party that is in power, they must look at these things above party consideration. Therefore, I appeal to the Chief Minister to reconsider this subject and reduce his Ministry.

Mr. SPEAKER :—We will have to finish this Bill to-day. The time allotted is over. I will have to extend the time, if the House approves, by one hour.

Hon'ble MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—The time is extended by one hour.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಮಸೂದೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿದಂಥ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದಂಥ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಮಸೂದೆಯ ಬಹುಭಾಗಕ್ಕೆ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಒಂದು, ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಎರಡನೆಯದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವಂಥ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಇಂಜನರಿನ್ಸ್ ಪ್ರೀಮಿಯಂ, ಮೂರನೆಯದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಡೆಲ್ಟಾಯಲ್ಲಿರುವಂಥ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ವಾಹನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ನಾಲ್ಕನೆಯದು ರಸ್ತೆ ಮೂಲಕ

ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಮಧ್ಯೆ ಬದರಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ರೈಲಿನಲ್ಲೇ ಅಥವಾ ವಿಮಾನದಲ್ಲೇ ಸಂಚಾರವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ ಕಾರು ವಾಪಸು ಬರುವಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಚಾರ್ಜ್. ಈ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಈ ನಾಲ್ಕರ ಪೈಕಿ ಮೂರಕ್ಕೆ ಯಾರದೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಉಳಿದ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎಂದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನೂ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ದರ್ಜೆ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಮಾಡಿ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಎಂಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದ ಗಾತ್ರಕ್ಕಾಗಲಿ, ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಭಾವನೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಸವಲತ್ತುಗಳಿಗಾಗಲಿ ಅವರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದೇ ಅವರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ. ಮಾನ್ಯ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಸಮಯ ಸ್ವಾರ್ಥ ಬಹಳವಿದೆ. ಅವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅದರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದುಪಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಒಂದು ಊಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹಿರಿಯರಿದ್ದಾರೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ ಅವರು. ಅವರು ಗದಗ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪಕ್ಕದವರು, ಪಾಟೀಲರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದವರು. ಅವರು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ಏಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಮೇಲೆ, ಎರಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾದದ ಏನು ಮಂತ್ರಿ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಬಲವತ್ತರವಾದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ನನಗೇನು ಎಂದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲರು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನಾನು ಮೈತುಂಬಾ ಕಿವಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಚ್ಚರವಾಗಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ. ಅವರು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ ಆ ರಥಸವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ರಾಜಾ, ರೋರರ್ ಮತ್ತು ರಾಕೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಜಲ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವವಾಗೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸುರಿದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನೂ ಸಹಾ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅವರು ವಾದಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಅವಸರದ ಕಾನೂನು ಇಂಥಾ ಒಂದು ಸುಗ್ರೀವಾಚ್ಛೆ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಈ ಆರ್ಟಿನೆನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೇ ಶಿವಾಯಿ ಇಂಥ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಆರ್ಟಿನೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬ ವಿಷಯ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಆದರೆ ಈ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳು ಸೇರುವವರೆಗೂ ನಮಗೇನೂ ಸಂಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ? ಅವರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದಿನವೂ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾದರೂ ಎಷ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಇದನ್ನು ಒಂದು ತುರ್ತು ಶಾಸನ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

Sri B. P. GANGADHAR.—Where was the necessity to appoint these five Ministers of State, at the cost of the State Exchequer?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಈಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗಲೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಗದ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಮಾಡಿದ್ದರು, ಅದರಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಕಷ್ಟ.

Sri B. P. GANGADHAR.—Reasons have not been assigned as to why they were appointed.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಸರಿ. ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಭಾವನೆ ಮೂಡಿದೆ ಎಂದರೆ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಸಚಿವರನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅವರನ್ನೂ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಏಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮೂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಬಂದು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಫುಟ್ನಾಝಾಝಿ)

ಅದನ್ನು ಪರಿಮಿತಿಗೊಳಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಂತೆ ಭಾಗವಹಿಸ ಬಹುದು, ಆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸ್ಥಾನಮಾನದಷ್ಟೇ ಇವರದೂ ಇದೆ.....

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಆ ಮಾಹಿಗಿನಲ್ಲಿ ಇವರು ಒಳ್ಳೆ ಮಾಡಬಹುದೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಫುಟ್ನಾಝಾಝಿ.—ನಾನು ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರನ್ನು ಒಬ್ಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಕೀಲರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು...

Sri B. P. GANGADHAR.—Can they vote? They are not entitled to vote. They can give suggestions, that is how I have understood it.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಫುಟ್ನಾಝಾಝಿ.—ಮಾನ್ಯ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರು ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಕೋರ್ಟನ್ನು ಒಬ್ಬ ಮಾಡದೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಯರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಒಂದು ಭಾಗ, ಅನಂತರ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಕೋರ್ಟನ್ನು ಒಡೆಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಬಾಬಿ ಒಂದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೇ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೇ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಆಗಿನ್ನೂ ಈ ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಅಥವಾ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲ ಪೂರೈಗೊಳ್ಳಿ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಅವರು ಆ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದು ಜೂನ್ 4 ರಲ್ಲಿ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಇದನ್ನು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಇದು ತಾ: 29-5-1968ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಆ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿ ವೇಶನ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೇ ಶಾಸನ ಬದ್ಧವಾದ್ದಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ವಾದವನ್ನೆತ್ತಿ, ಅದರ ಬುಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಟ್ನಾ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಒಂದು ತೀರ್ಪು ನಹಾ ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಅವರು ಬಹಳ ಕುಶಾಗ್ರ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರು. ಬಹಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ವಾದವನ್ನೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಕ್ಷಿಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಡೆದಾಡುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ವಾದ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಅಂಶಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮುಖಗಳಿದ್ದರೆ ಆ ಎರಡನ್ನೂ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದ್ದು ಮುಖ್ಯ. ಆದರೆ ಆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು 1935ನೇ ಇಂಡಿಯಾ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿ ಇದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪೇಲಿನ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಓದಿ ಕೆಳಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಓದಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಾದಮಾಡ ತಕ್ಕ ಭರದಲ್ಲಿ...

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ವನ್ನು ಸದಸ್ಯರಿಗೆಲ್ಲ ಕೊಡುತ್ತಾರಾ ?

Sri M. NAGAPPA.—I am sorry. I have not read even a single line from that book. I have placed the entire matter on the table of the House, saying, please refer to page 19 case 90 of the Patna High Court.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಫುಟ್ನಾಝಾಝಿ.—4-5 ದಿವಸದ ಹಿಂದೆ ಮೇನ್ಸ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ಯಾಕ್ಟೀಸ್ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಾದ ನಂಜೇಗೌಡರು—

“I am surprised at the ignorance of the Minister for Parlia-
mentary Affairs”

ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಎರಡನೇ ತಾರೀಖು ಈ ಸಭೆ ಕರೆದಿತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ 40 ದಿವಸವಿಲ್ಲ ಈ ಸಭೆ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಭಾವನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಇರ

ಬಹುದೇನೋ ಅಂತ ಇದ್ದೆ, ಆ ಪುಸ್ತಕ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಈಗ ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಇದ್ದರೆ 40 ದಿನದ ಹಿಂದಿನವರೆಗೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರನ್ನೂ ವಾರಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ತಿಂಗಳು ಎರಡನೇ ತಾರೀಖು ಸಭೆ ಸೇರಿತು, ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ 40 ದಿನದ ಅವಧಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಆರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ :

Civil warrants—freedom from arrest in execution of civil warrants.

ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಘಟನೆ ಸಭೆಯ ಹೊರಗಡೆ ನಡೆದರೆ, ಸಭೆ ನಡೆಯದೇ ಇರುವಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ ಅದು ಈ ಸಭೆಯ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇರಬಹುದು, ಇದನ್ನು ಹೇಳುವಂತಹ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ರಾಜವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಒಂದು ಅಂತವನ್ನು ಒದುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ :

“It is undisputed that the impugned ordinance was promulgated on 3rd June 1949. From the notification No. 1940 dated 6th June 1949, it is patent that the Governor of Bihar prorogued the Bihar Legislative council on 6th June 1949”

3ನೇ ತಾರೀಖು ತುರ್ತು ಶಾಸನ ಹೊರಡಿಸಿ 6ನೇ ತಾರೀಖು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಪ್ರೋರೋಗ್ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಶಾಸನ ಶಾಸನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಾರ್, ಪಾಟ್ನಾ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಒದಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರುವುದು ತುರ್ತು ಶಾಸನ. ಈ ಸಭೆ 4ನೇ ಜೂನ್ 1968ರಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜನೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ತುರ್ತು ಶಾಸನ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳು 2ನೇ ತಾರೀಖು ಹೊರಟಿದೆ. ಜುಲೈ 2ನೇ ತಾರೀಖು ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಾಗಲಿ, ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು ಆಗಲಿ ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಕೂಡ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾಳೆ, ಶಾಸನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದರಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಭೆ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು, ಅದರಿಂದ ಈ ತುರ್ತು ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಲೋಕ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬ ವಾದ ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್‌ರವರು ನನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ತಂದರು ಏನೆಂದರೆ ಇದು ಯಾವತ್ತಿನಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂತು ಅಂತ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಂದ ಸಾದರು ಆಗಿರುವ ಆರ್ಡರ್ ಪ್ರಕಾರ 4ನೇ ಜೂನ್ ಈ ಸಭೆ ವಿಸರ್ಜನೆಯಾಗಿದೆ, 29—5—68ರಿಂದ ಇದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂತು. ಅದರಿಂದ 29ನೇ ತಾರೀಖು ಈ ಸಭೆ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ತುರ್ತು ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ತಾರೀಖನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ? 29—5—68ನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ, ಅಥವಾ 2—7—68ನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕೇ ಎಂಬುದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದು 29—5—68ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಒಂದರೂ ಒಂದು ಹಿಂದಿನ ತಾರೀಖಿನಿಂದ (ರೆಟ್ರಾಸೆಕ್ಟಿವ್) ಜಾರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಹಿಂದಿನ ಶಾಸನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಈ ಸಭೆಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರೂ ಕೂಡ ವಾದ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಬಹುಶಃ ಯಾರಾದರೂ ವಾದಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ನಾನಾದರೂ ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಸಭೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷವೇ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರಲಿ, ದೇಶದ ಜನರ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುವಂತಹ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದು ವಾದಾಂತವಾದದ್ದು ಎಂದು ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ರೀತಿ ರೆಟ್ರಾಸೆಕ್ಟಿವ್ ಆಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರುವುದೇ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರದೂ ಒಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಈಗ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವ ತತ್ವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಫುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ)

ಅದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಿಗೇ ಅದರೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಮಾನವಿದ್ದರೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು ಇರುವುದು ಗೊತ್ತಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇರುವ ಸಂಶಯ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಭೆಯು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

“similarly where a law passed by a legislature should be retrospective in operation, there is nothing to bar an ordinance on the same subject from being retrospective.”

(U. P. High Court decision) .

“Ordinance can be given retrospective operation even from the date when the Legislature was in session.”

This is full bench decision of West Bengal and also of Bihar High Court.

Sri M. NAGAPPA.—You seem to be reading from Basu's commentary. Please read the judgement itself. That is not in this book which has been quoted. That commentary is wrong. I will send that judgement itself for your perusal. You may read this and find out. Federal Court page 59—(1950)—probably you are reading Basu's commentary 1949 Calcutta full Bench decision which is in AIR, please read the full judgement. Why do you quote from the commentary ?

Sri K. PUTTASWAMY.—It is a well-known principle accepted and acted upon by all legislatures including the mother of Parliaments, the Lok Sabha and all the State Legislatures.

1-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಭಾರತದ ಘಟನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಒತ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿತ್ತೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಫುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ರೇಟ್ರಾಕ್ಟಿವ್ ಎಫೆಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ವಾದ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಅವರು ಹೇಳಿದ ಎರಡು ವಿಚಾರವನ್ನೂ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಫೆಡರಲ್ ಕೋರ್ಟಿನ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಓದಿದ್ದೇನೆ, ಅಂಥ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೌಸ್‌ ಇನ್ ಸೆಷನ್ ಅಂದರೇನು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಡಿಸಿಷನ್ ಅವರು ಓದುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರು. ಅವರೇಕೆ ಅರ್ಥ ಓದಲಿಲ್ಲ ? ಬಾಸು ಕಾಮೆಂಟರಿ ಓದಿದರು. ನಾನು ಕಳುಹಿರುವ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ತೋರಿಸಲೆ ತಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡದೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಛಾಜು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಫುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞ, ನನ್ನ ವಾದವನ್ನು ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲರು ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು ಪ್ರಮಾಣ ವಚನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆಡಳಿತ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಚಿವ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ದರ್ಜೆ ಸಚಿವರು, ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು

ಉಪ ಸಚಿವರು—ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ 28 ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ತೊಂದರೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಏಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ದುಂದು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ವಿವೇಕ ವಚನವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಒಂದು ಕೊಠಿತೆಯೆಂದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ, ಅದನ್ನು ಅವರು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ಬಣಕಾರರವರಿಲ್ಲ, ಕವನ ಹೇಳುವವರಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟರು ಒಂದು ಕವನ ಹೇಳಿದರು. ಅವರಿಲ್ಲ ಈಗ. ವೈಶ್ಯರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಇಂದು ಹಲವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಒಂದು ವಿಚಾರ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಶಾಸನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದತ್ತವಾಗಿರುವ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಹಕ್ಕನ್ನು ತುರ್ತು ಶಾಸನ ಹೊರಡಿಸಿ ಚರಾಯಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ಚರಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನಾದರೂ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ತುರ್ತು ಶಾಸನವನ್ನು ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಹೊರಡಿಸಬೇಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯ. ಆದರೆ ಇದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ. ಅದುದರಿಂದ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಶಾಸನ ಸಭೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ಕರೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಶಾಸನ ಹೊರಡಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಇಂಥ ಶಾಸನ ಹೊರಡಿಸುವಾಗ ಮೂಲ ತತ್ವವನ್ನು ಸರಕಾರ ಸದಾ ಗಮನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶರಣಗೌಡರು ನಮ್ಮ ನಾಯಕತ್ವದ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಹಳ ವಿಶಾಲದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾರೆ, ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಮತ್ತು ಔದಾರ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರದು ವಿವಾದವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಿರುವ ಕಡೆ ಈ ರೀತಿ ಎಷ್ಟೋ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಅನಾರ್ಕಿಸ್ಟ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಇದೆ, ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಶಾಸನವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಶಾಸನವಿರುವ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಕೂಡ ಈ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ, 1950ರಿಂದೀಚೆಗೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಶಾಸನದ ರೀತಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಂದು ಅದು ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಈಗ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕೆಂದರೆ ಕೆಲವರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬಹುದು : ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೆಯುವವರು, ಚರಿತ್ರಕಾರರು ಈ 20 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಾವು ಬೆಳೆಸಿದ್ದೇವೆ, ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನಾವು ಬೆಳೆಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದೇಶ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದು, 52 ಕೋಟಿ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ 21 ವರ್ಷದವರು, ಒಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿರುವವರು 33 ಅಥವಾ 34 ಕೋಟಿ ಮತದಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮತಗಟ್ಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಡೆದಿರುವ ಚುನಾವಣೆ ನೋಡಿದರೆ ಯಾರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದೆ ಯಾವ ಕುಂದೂ ಇಲ್ಲದೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ರುಜುವಾತಿದೆ.

ಸಹಸ್ರಾರು ಮತಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದು, ಸಹಸ್ರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವಂಥಹ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಅವಿವೇಕವಾಗಿ ಮುಗ್ಧರಿಸಿದರೆ ಅದೇ ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನ ಫಲಿಸಿತು ಎಂದು ಚರಿತ್ರಕಾರರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ 20 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಹಾಕು ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಬರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ನನಗೂ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗಾಡರಿಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಮೂಲಭೂತ ಬಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಹಿತಾಸಕ್ತರರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆಂದು ಇದೆ, ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ.

ಸಂಪುಟದ ಗಾತ್ರ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕು, ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ 28 ಜನ ಇರಬೇಕೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಪುಟದ ಗಾತ್ರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ನಮಗಿಂತ ದೊಡ್ಡವರು, ಹೆಚ್ಚು ಅನುಭವಶಾಲಿಗಳು, ನಾನಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಮುಖಂಡರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಆಪ್ತರಾದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಲಿ, ಆಗದೆ ಇರಲಿ, ನಾನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಅವರು ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಆ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಅಡಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯವರು ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಅರಕ್ಕಂತ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಗಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರಲ್ಲವೇ!

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಅದು ಅಡಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯವರು ಮಾಡಿರುವ ನಿರ್ಧಾರವು, ಅದು ಒಂದು ಸಲಹೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಈಗ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಹೊರಬಿದ್ದಿರುವಂತೆ ಬಿರಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಭೆ ಇದಂಥ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಂಥ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹತ್ತನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಇರಬೇಕು, ಎನ್ನುವಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತೆ ಎರಡು ಸಭೆಗಳು ಇದ್ದಂಥ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸದನಗಳಿವೆ. ಎರಡು ಸದನಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಹನ್ನೊಂದನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಇರಬೇಕು ಎಂದರೆ 26 ಆಯಿತು. ಇದು ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆರೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಆರೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವವರೆಗೂ ನಾವು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನಡೆಸುವಂಥ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಮಿತಿಗೆ ಒಂದು ಕಾನೂನಿನ ಮಿತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಸಂಪುಟದ ಗಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ, ಅಧಿಕಾರ ಹಂಚಿಕೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಏನೂ ಮಂಚುಮರೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. 1951ನೇ ಇಸವಿ ಜನವರಿ ಎರಡನೇ ತಾರೀಖು ದಿವಂಗತ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರು ಅಂದಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸಭೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹುಚ್ಚ ವಾಸ್ತಿಗೌಡರಿಗೂ ಜ್ಞಾಪಕವಿರಬಹುದು. 'ಡೆಮಾಕ್ರಸಿ ಮೀನ್ಸ್ ಪೀರಿಂಗ್ ಆಫ್ ಪವರ್' ಎಂದರೆ ಯಾರೊಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅವರು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವೇ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭಾಸದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಅದನ್ನೇ. ಕಾನೂನನ್ನು ನಾವು ತಯಾರಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಸಭಾಸದರು ಅದಕ್ಕೆ ಅಸ್ತು ಎನ್ನುವವರೆಗೆ ಅದು ಕಾನೂನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ದಿನ ದಿವಂಗತ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ ವಾಕ್ಯ ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಘಂಟೆಯಂತೆ ಧ್ವನಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, 'ಡೆಮಾಕ್ರಸಿ ಮೀನ್ಸ್ ಪೀರಿಂಗ್ ಆಫ್ ಪವರ್' ಎಂದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸಂಕೋಚವನ್ನೂ ಪಡುತ್ತಿಲ್ಲ. 28 ಜನರಿರುವ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ದೊಡ್ಡದು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬೇಡ. ಇವರೆಲ್ಲ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಜನರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಚ್ಛಿತಕ್ಕೂ ಈ ಮನೋದೇಗೆ ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I shall put the question. First I shall put the resolution moved by Sri M. Nagappa.

The question is :

“That this House disapproves the Mysore Ministers Salaries and Allowances (Amendment) Ordinance, 1968 (Mysore Ordinance No. 1 of 1968)”

The Resolution was Negatived.

Now I shall put the amendment of Sri K. H. Patil.—

The question is :

“That the Mysore Ministers’ Salaries and Allowances (Amendment) Bill, 1968 be circulated for the purpose of eliciting public opinion thereon by the commencement of the next session.”

The Amendment was Negatived.

Now, I will put the consideration motion to the House. The question is :

“That the Mysore Ministers’ Salaries and Allowances (Amendment) Bill 1968 be taken into consideration.”

The Motion was Adopted.

CLAUSES

Mr. SPEAKER.—There are no amendments up to clause 4.

Sri M. NAGAPPA.—Sir, to the original Act I have moved some amendments. I may be given an opportunity to explain.

Mr. SPEAKER.—When the amendments are ruled out, the question of revising the opinion does not arise now.

Sri M. NAGAPPA.—Yesterday I have raised this point. You assured me on the floor that this fact will be taken into consideration at the appropriate time. Otherwise, I would have acted according to your instructions. I can satisfy the Chair that the whole Act is under consideration of the House.

Mr. SPEAKER.—I shall put clause 2 to the House.

Sri M. NAGAPPA.—This is amendment to the entire Act, to the very title, and the very definition.

Sri K. H. PATIL.—On a point of order. When amendment has been moved and notice has been given to the Speaker, then all the amendments relevant to the Act have to be circulated.

Mr. SPEAKER.—Such of those that are admitted are circulated and not all.

Sri K. H. PATIL.—True. Thereafter whatever the amendments that have been admitted by the Speaker will have to be called upon here and those persons who have sent will have to move. Now there is a lacuna. The Speaker should have called Sri Shamanna and after the amendments are moved we have a right to state our views. Now, that right we have lost. Therefore, at this stage the Bill in its present form cannot be put and it must be sent back and the Minister should withdraw it and then the entire procedure has to be followed.

Mr. SPEAKER :—The only amendment that is disallowed is that of Sri Nagappa. But the amendments of other members are not disallowed. The Amendment of Sri Shamanna is admitted and he will be allowed to move at the appropriate time. Even some of the amendments moved by Sri Nagappa have been allowed. But amendments which he proposes to sections 3 and 7 of the Act are not covered by the Bill and hence they are disallowed. So the point of order has no force.

Sri M. NAGAPPA.—I have given notice of amendment to Section 3 of the original Act. Two amendments of mine have been disallowed. I submit that they are quite in order as per Rule 81 of the Rules of Procedure. I shall quote the relevant rule.

“An amendment shall be within the scope of the Bill and relevant to the subject matter of the clause to which it relates.”

I shall bring to the notice of the House what the preamble of the amending Bill says :

“Whereas it is expedient further to amend the Mysore Ministers Salaries and Allowances Act, 1956 (Mysore Act 5 of 1957).”

1-30 P.M.

Clause 2 relates to the amendment of long title and preamble. This amendment is going to be made in the original Act. The categories of Ministers are changed and they have added one more category of Ministers, namely, the Ministers of State in the definition of ‘Ministers’. The preamble, the title and the definition clause are amended. My amendment is consequential and it also indirectly affects some of the main clauses of the Bill. In this connection, I wish to refer to the rulings of different Legislative Assemblies.

Sri K. H. PATIL.—The time is already over.

Sri M. NAGAPPA.—Sir, I have three books to quote.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, this is a very important measure and we must have our full say. The Hon. Member Sri Nagappa is still on his legs and it appears that he has got lot of references to make. So, I think the House may be adjourned.

Mr. SPEAKER.—I shall adjourn the House but I have committed myself to give a ruling to Sri Shamanna's motion.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, the Hon'ble the Leader of the Opposition knows very well that two days were allotted for three Bills and we are at the end of the third day. For this Bill, we have taken nearly 4 to 5 hours. May I humbly make a request that the Chair may kindly allow the House to sit a little more and dispose of this business?

Mr. SPEAKER.—If the House is prepared to sit a little longer I have no objection.

Sri K. H. PATIL.—The Minister is anxious that this business is closed to-day. We don't mind sitting after 3 or 4 p.m. Now the time is nearly 1-40 p.m. and everybody is feeling the pinch of the stomach as the *Whip of the Congress Party* said. I think it is better we adjourn now.

Sri K. PUTTASWAMY.—I have no objection to accommodate the wishes of the members; I have accommodated their wishes all through. I do not want to say anything on the point of view that the Hon. Member Sri Nagappa is urging. I would only submit that we have to dispose of this business before this House to-day.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಡ್ಕೆವಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್‌ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಿವಸ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು. ಒಂದು ಅರ್ಬನ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ ಮತ್ತು ಎರಡು ನೆಯದು ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್ ಸ್ಟಾಲರಿ ಬಿಲ್ಲು ಇವು ಒಂದು ಮುಕ್ಕಾಲು ಗಂಟೆ ಪೂರೈಸಿತು. ಈಗ ಎರಡು ದಿವಸ ಆಗಿ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಮಾತ್ರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ನಾಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri K. PUTTASWAMY.—I leave the matter to the discretion of the Hon'ble Speaker.

Mr. SPEAKER.—Financial Bills are there which are important from the point of development of the State. These Bills have to be finished. Therefore, from Monday onwards we will meet at 12 NOON.

(MR. SPEAKER)

I had promised Sri T. R. Shamanna that I would give my Ruling in regard to his Motion immediately after the business of the day is over. I presume, Hon'ble Members are not in a mood to hear me now. I must express my regret to Sri T. R. Shamanna, for that.

The House will now rise to meet on Monday at 12 noon.

The House adjourned at Forty-five Minutes past One of the Clock to meet again at Twelve of the Clock on Monday, the 16th September 1968.